TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

8
2017

Seppo, Tapio ja tandem

Seppo Kamppinen lähdössä avustajansa Tapio Suhosen kanssa tandem-retkelle Idea Parkiin sunnuntaina 6.8. Kuva: Terhi Kalliomäki.

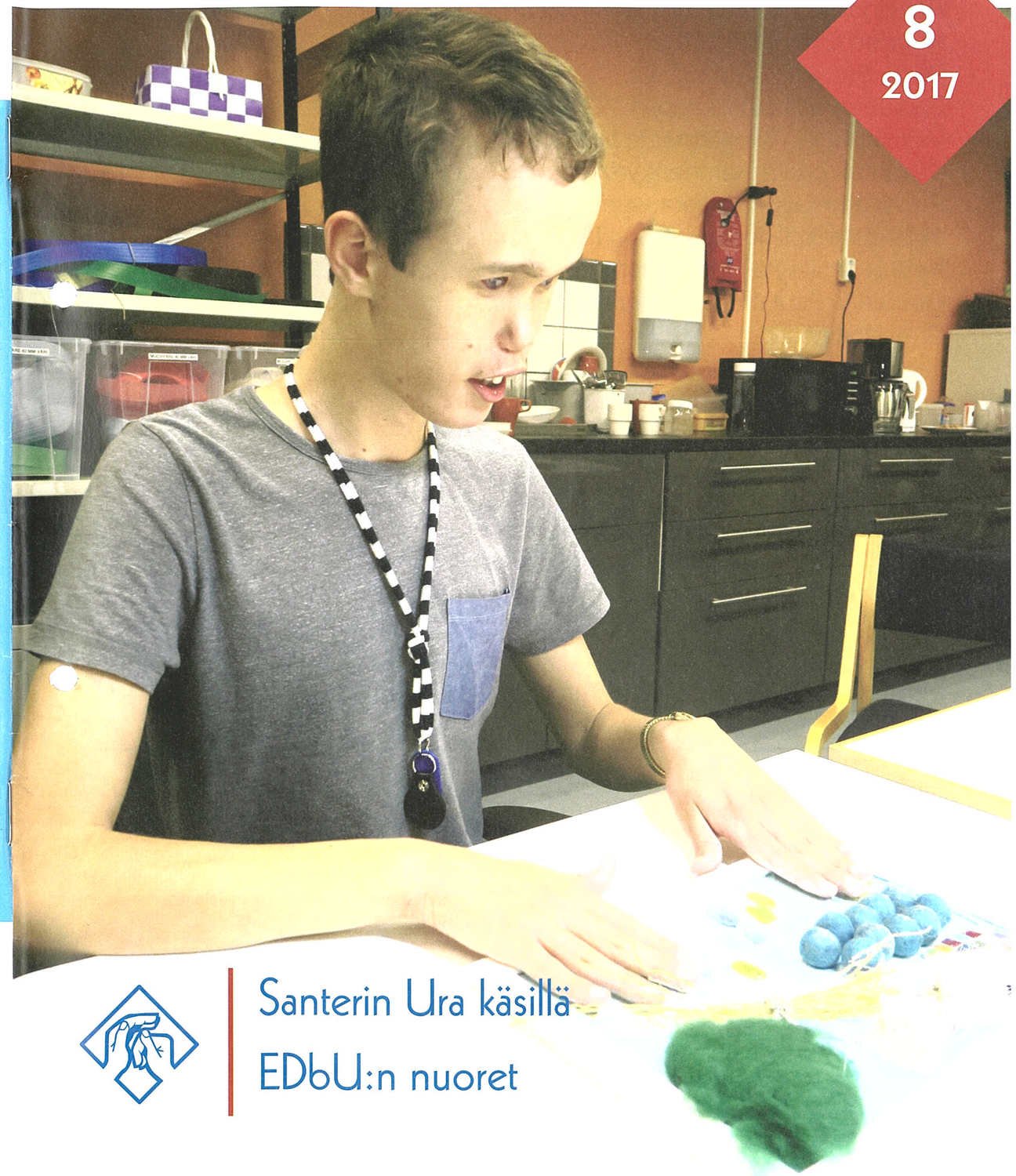

Santerin Ura käsillä

EDbU:n nuoret

Sisältö

Pääkirjoitus: Sata vuotta sitten Suomessa kuohui....3
Nuorten tunnelmia EDbU-viikolta....4
Minä, Santeri....7
Polkupyörällä Nordkappiin....8
ValmisPaula: Taimitarhasta hoitokotiin....11
Kesäinen päivä Hämeenkyrössä....12
Puhevammaisten tulkkauspalvelu....14
112-hätätekstiviesti käyttöön tänä vuonna....15
Kela ei keskeytä kilpailutusta....16
Operaatio Paulaharju Iiris-keskukseen....17
Oma järjestö....18
Ilmoitukset....19
Seppo, Tapio ja tandem....24

Kannen Kuvassa **Santeri Grönlund** Ura käsillä -kurssilla, missä hän teki minäkuva-taulun. Kuva: **Jaakko Evonen.**

Seuraava Tuntosarvi nro 9 ilmestyy viikolla 38, viimeistään perjantaina 22.9.

Muistutus: Apuvälinemessut Tampereella 9.-11.11.2017.

TUNTOSARVI
43. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Tuija Wetterstrand

Päätoimittaja
tiedottaja Tuija Wetterstrand, p. 040 753 2026, s-posti: tiedotus@kuurosokeat.fi.

Viestinnän yhteistyöryhmä 2017:
Yhdistyksen hallituksen edustajat: Esko Jäntti (pj) ja Sanna Paasonen. Työntekijöiden edustajat: Jaakko Evonen, Merja Kovanen ja Tuija Wetterstrand. Yhteinen sähköposti: viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä ja sähköisenä Luetus-ohjelmassa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS, p. 040 778 0299, s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma–pe klo 8.00–15.45.

Painopaikka
Grano Kuopio

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Sata vuotta sitten Suomessa kuohui

Kesä 1917 oli Suomessa hyvin levotonta aikaa. Oli lakkoja, mielenosoitusmarsseja ja keskinäistä eripuraisuutta eri yhteiskuntaluokkien kesken. Työväestö ajoi voimakkaasti omia etujaan, jopa painostamalla ja uhkailemalla. Oikeisto paheksui ja piti vaatimuksia ylimitoitettuna. Kaiken lisäksi elintarviketilanne oli pitkittyneen ensimmäisen maailmansodan vuoksi niin heikko, että ruokaa piti jonottaa korteilla.

Maaliskuun vallankumouksen seurauksena Venäjän tsaari oli joutunut luopumaan vallastaan. Suomessakin riemuittiin ja oltiin varmoja, että nyt koittaisivat vapaammat ajat. Poliittisesti näin tapahtuikin, sillä Venäjän väliaikainen hallitus palautti Suomen autonomian ja eduskunta pääsi vihdoin kokoontumaan. Entiset yhteiskunnalliset rakenteet olivat kuitenkin hajonneet, uusi haki vielä muotoaan ja se aiheutti laajasti epävarmuutta ja levottomuutta. Lisäksi autonomisten oikeuksien palauttaminen ei riittänyt, haluttiin kokonaan irti Venäjästä ja Suomi itsenäiseksi. Mutta keinoista, millä itsenäisyys saavutettaisiin, ei oltu yksimielisiä.

Heinäkuun 18. päivä 1917 eduskunta sääti niin sanotun valtalain. Sen mukaan lakeja ei enää olisi tarvinnut lähettää Venäjälle vahvistettavaksi. Ylintä valtaa Suomessa käyttäisi eduskunta. Vain sotilasasiat ja ulkopolitiikka jäisivät Venäjälle. Osa kansanedustajista vastusti lakia, enimmäkseen siksi, että eduskunnassa oli sillä hetkellä sosialidemokraattien enemmistö. Heinäkuun 18. päivää on pidetty Suomen ensimmäisenä itsenäisyysjulistuksena.

Venäjän väliaikainen hallitus ei valtalakia hyväksynyt ja hajotti eduskunnan. Uusissa vaaleissa sosialidemokraatit menettivät enemmistönsä, mikä katkeroitti mieliä. Levottomuudet pahenivat ja yhteiskuntaluokkien tulehtuivat niin pahasti, että vain ihme olisi pelastanut Suomen raastavalta sisällissodalta, joka puhkesi tammikuussa 1918. Sitä ennen eduskunnassa oli päätetty irtautua lopullisesti Venäjästä. Itsenäisyysjulistus annettiin 6. joulukuuta 1917. Venäjällä olivat bolshevikit tulleet valtaan ja heidän hallituksensa V.I. Leninin johdolla tunnusti Suomen itsenäisyyden. Nyt tapahtumista on kulunut 100 vuotta. Tätä taustaa vasten ainakaan levottomuuksien ja kansan kahtiajaon ei soisi enää nyky-Suomessa voimistuvan.
- Tuija Wetterstrand, tiedottaja ◆

EDbU2017-tapahtuman virallinen logo. Suunnittelu Tuija W.

Nuorten tunnelmia EDbU-viikolta

Teksti: Jaakko Evonen

Kuvat: Tuija Wetterstrand

Tampereella järjestettiin kesäkuussa ensimmäinen Euroopan nuorten kuurosokeiden foorumi osana Euroopan Kuurosokeiden Liiton eli EDbU:n viikkoa. Foorumiin otti osaa useita kuulonäkövammaisia nuoria eri puolilta Eurooppaa. Seuraavassa on muutaman osallistujan mietteitä niin itse tapahtumasta ja EDbU:sta kuin kotimaansa kuurosokeiden tilanteesta.

Josip Tonžetić Kroatiasta oli mielissään foorumin annista. Aiheista hän nostaa esille muun muassa koulutuksen ja Euroopan kuurosokeiden nuorten tilanteen. Tonžetić pitää EDbU:ta hyvänä asiana kuurosokeille. Hänen mielestään vastaavia konferensseja tulisi järjestää myös jatkossa, koska niissä saa vertaistukea. Hänen mukaansa Kroatiassa nuorilla kuurosokeilla on mahdollisuus työskennellä ja osa heistä on valmistunut koulutuksesta. Tulkkauspalvelua voi saada mm. opiskeluun.

Maria Henriksen Norjasta oli nyt ensimmäistä kertaa EDbU:n tapahtumassa mukana. Hän kertoi oppineensa foorumissa uusia asioita Suomesta, myös nuorten osalta. Yhdessäolon merkityksen Henriksen nosti myös esiin. Euroopan kuurosokeiden nuorten tilanteesta hän ei sen sijaan saanut kovin paljon uutta tietoa. Henriksenistä EDbU voisi olla tulevaisuudessa entistä suurempi ja kansainvälisempi sekä luoda yhteyksiä vaikkapa Amerikan suuntaan. Norjasta hän totesi, että siellä voi saada tulkkauspalvelua esimerkiksi opiskeluun ja että nuoret kuurosokeat voivat ”näyttää” keitä he ovat.

Nuorten foorumin yhteiskuva. Josip Tonžetić polvistuneena oikealla pitää Kroatian lippua, Maria Henriksen Norjasta Suomen lippua pitelevän Aarne Pirkolan vieressä Norjan lippu käsissään.

Veera Laukkarinen Suomesta arvioi, että foorumi koettiin tärkeänä. Hänestä oli harmillista ajan loppuminen kesken, sillä tärkeitä asioita jäi käymättä läpi. Hän kaipasi foorumiin lisää aiheita, joita voitaisiin käydä läpi ajatuksen kanssa. Esittelyt olivat hänestä kivoja, mutta pintapuolisia. Tapahtumaan osallistuneiden nuorten suuri määrä oli hänelle positiivinen yllätys. Laukkarinen sai myös uusia kokemuksia, kuten nuorten ulkomaalaisten kanssa kommunikointi taktiililla viittomakielellä.

EDbU:ssa tulisi Laukkarisen mielestä olla jatkossakin konferensseja, mutta eri teemoille ja vuoropuheille tulisi olla enemmän aikaa. Laukkarinen korosti EDbU:n mer-

Veera Laukkarinen (oik.) osallistui myös naisten foorumiin. Harmillisinta oli ajan loppuminen kesken. Eri teemoille ja vuoropuheille hän kaipasi enemmän aikaa.

kitystä verkostoitumisen kannalta, sillä se tuo ”uusia ajatuksia ja inspiraatiota eri kulttuureista ja sosiaalisista vuorovaikutuksista”.

Suomen osalta hän mainitsi puutteina sen, ettei täällä ole vielä virallista punaraitaista keppiä ja että Kela ei myönnä kansainvälistä viittomakieltä osaavia tulkkeja suomalaisille kuurosokeille. Hän toi esiin, että ”tulkkien ei tarvitse edes olla kuuleva viittomakielen tulkki, suomalainen kuurokin ajaa saman asian”. Tähän liittyen hän toivoo, että EDbU:ssa näkyisi jatkossa enemmän kuuroja tulkkeja.

Tulkkauspalvelu on Laukkariselle tärkeätä. Tulkki on löytynyt 98 prosenttia hänen tilauksiinsa, mutta hän huomauttaa, että sai aikoinaan tulkin varmemmin ennen kuin tulkkauspalvelu siirtyi Kelan hoidettavaksi. Laukkarisen mukaan ”nykyään saa pelätä peruuko tulkki tulonsa viimetinkaan vain siksi kun toinen tulkki ei suostu yksinään tulkkaamaan edes osan ajasta”.

Laukkarinen tuo esiin nuorten kuurosokeiden tärkeän merkityksen Suomen Kuurosokeat ry:n tulevaisuudelle. Hänestä nuoria tarvitaan paljon mukaan toimintaan. Heitä on tosin vaikea tavoittaa, sillä moni heistä ei ole aktiivisesti mukana järjestössä tai eivät ole järjestöstä tietoisia, Laukkarinen toteaa. Tieto ja vertaistukitoiminta ovat myös heille tärkeitä. Laukkarisesta on ongelmallista osallistua järjestön toimintaan arkipäivisin, sillä silloin on opiskeluita ja töitä. Tähän hän toivoo muutosta. ◆

Minä, Santeri

Teksti: Santeri Grönlund

Kuva: Jaakko Evonen

Kävin kesäloman ensimmäisellä viikolla liriksessä näkövammaisten Ura käsillä -kurssilla. Siellä tein minäkuva-taulun, jossa kuvaillaan, millainen henkilö minä olen. **Jaakko** pyysi minua kertomaan siitä.

Taulussa on paljon erilaisia materiaaleja, jotka kertovat minusta, millaisena koen itseni taiteen kautta kuurosokeana henkilönä. Taulun ylhäällä vasemmassa kulmassa on pieniä mosaiikkipaloja järjestettynä vierekkäin ruuduksi. Ne kertovat, että olen järjestelmällinen ja tarkka. Ylhäällä keskellä on suuri nippu harjasta, joka tarkoittaa, että olen ahkera, reipas ja kärsivällinen. Tykkään tehdä erilaisia asioita, esimerkiksi tehdä harjoja, koreja ja muita käsitöistä.

Oikeassa yläkulmassa on vihreää pehmeää huovutusta, joka tarkoittaa, että olen ystävällinen ja kiltti.

Keskellä taulussa on kaksi riviä huovutettuja palloja, joka tarkoittaa, että olen onnellinen.

Taulussa on riisijuurta, jota käytetään yleensä patasudin materiaalina. Se ulottuu taulun kehyksen yli, mikä kertoo minusta sen, että olen joskus vilkas.

Taulun alarivissä on rivi kiviä. Kivet muodostavat pistekirjoituksella nimeni, joka tarkoittaa, että olen opin helposti erilaisia asioita. Pistekirjoituksella on tärkeä merkitys minulle. ◆

POLKUPYÖRÄLLÄ NORDKAPPIIN

Vinkki! Lue koko matkakertomus Jarkko Hirvosen blogista kammenpyorittaja.blogspot.com/.

Jarkko Hirvonen

Teksti ja kuvat: Jarkko Hirvonen

Olen innokas maantiepyöräilyn harrastaja, ja mielessäni oli koko kevään pyörinyt ajatus pitkän pyörämatkan tekemisestä Nordkappiin, Pohjois-Norjaan. Ajatus eteni pikkuhiljaa valmiiksi suunnitelmaksi reittisuunnitteluineen ja varustehankintoineen. Käytin reittisuunnittelussa apuna Google Mapsia, joka oli oivallinen työkalu etäisyyksien arviointiin ja kokonaismatkan laskentaan.

Pyörämatkani Nordkappiin alkoi sunnuntaina 25.kesäkuuta ja päättyi kolme viikkoa myöhemmin lauantaina 15. heinäkuuta. Ajoin hyväkuntoisia asfalttiteitä ja yövyin leirintäalueilla teltassa tai edullisissa mökeissä, sukulaisetkin tarjosivat yöpaikkaa pohjoisessa. Varusteeni kuljetin perävaunussa ja etulaukussa. Suunnitelmani oli polkea kotoani Jyväskylästä kohti Oulua, jatkaen sieltä Itä-Lapin kautta Norjaan. Lapissa ajoin Kemin, Rovaniemen ja Ivalon kautta kohti Karigasniemen raja-asemaa. Suomen puolelta Norjaan siirtymiseen kului 11 päivää.

Välittömästi Norjan puolelle siirryttyäni jouduin pitämään pari lepopäivää kovien sateiden takia, lämpötilakin laski kuuteen asteeseen. Onneksi matka jatkui paremmissa keleissä, ja maisematkin vain paranivat pohjoisempana. Norjassa vietin yhteensä 9 päivää, kauniissa vuoristo- ja vuonomaisemissa polkien. Norjan kesä oli hieman viileämpi ja tuulet voimakkaampia kuin Suomessa. Vastatuuli on retkipyöräilijälle melkoinen riesa, mutta puhaltelipa välillä hyvä myötätuulikin vauhtia lisäten. Nordkappiin vievä tie mutkitteli vuonon rantaviivaa seuraillen. Maisemat olivat niin kaunista katseltavaa, että ajan ja matkan kuluminen unohtuivat kokonaan. Maisema vaihtui rehevästä puustosta täysin puuttomaan ja karuun maahan, kun lähestyin Nordkappia.

Päivämatkojeni pituus oli keskimäärin sata kilometriä päivässä, saattoipa joinakin päivinä matkamittari näyttää jopa 160 kilometriä. Matkalla tuli vastaan paljon retkipyöräilijöitä enimmäkseen keski-Euroopasta, heidän kanssaan jutustelu piristi päivää. Norjassa tuli vastaan muutamia hämäriä tietunneleita. Pisin ajamani tunneli oli Nordkappin tunneli, pituudeltaan lähes seitsemän kilometriä. Tunneli sukelsi meren alle, noin 200 metrin syvyyteen merenpinnasta. Tunnelin alkupätkä oli melkoisen vauhdikasta alamäkeä, jossa nopeuteni oli 65 kilometriä tunnissa. Tunnelin puolivälissä oli kuitenkin vuorossa yhtä jyrkkä ylämäki kohti tunnelin suuta – tämä mäki täytyi osittain kävellä.

Perille Nordkappiin päästyäni odotti kaunis näkymä jäämerelle korkealta kallionkielekkeeltä. Onneksi tälle reissun kohokohdalle sattui aurinkoinen ja pilvetön taivas. Sitten 150 kilometriä takaisin samaa reittiä ja käännös länteen kohti Altaa ja Kautokeinoa. Palasin Suomeen ja ajoin Kolariin, josta menin yöjunalla Tampereelle. Pidin Tampereella ansaitun lepopäivän oman rakkaani kanssa, ja seuraavana päivänä polkaisin kotiin. Matkani kesti kolme viikkoa. Kotiinpaluu tuntui oudolta, mutta mieli ihmeen levolliselta. Matka ei ollut minulle niinkään fyysisesti rankka, vaan henkisesti. Seuraavalle matkalleni lähden yhtä kokemusta viisaampana muutamilla varustepäivityksillä ennen matkaa – sekä entistä itsevarmemmalla mielellä. ◆

Kts. kuvat seuraavallasivulla =>

Maisemaa Nordkappissa, ensimmäinen kuva on otettu tunnelin jälkeen, toinen jäämeren rannalla. Nordkapp on Magerøyan saarella sijaitseva kunta Finnmarkin läänissä Pohjois-Norjassa, Pohjoisen jäämeren rannalla. Saarelta on tieyhteys mantereelle 6 870 metriä pitkän tunnelin kautta. Nordkapp pohjoisin paikka, jonne Manner-Euroopasta pääsee maanteitse. Noin 200 000 turistia vierailee vuosittain Nordkappissa.

Taimitarhasta hoitokotiin

Teksti: Paula Valminen

Taimitarhaksi nimesin keväällä aloittamani tekstin. Kesken se jäi, jämähti kai viileisiin ilmoihin. Puutarhamyymälästä ja torilta ostetut kukkataimet sentään kasvoivat täyteen mittaansa. Nyt parvekelaatikoissa leiskuvat pelargoniat tutusti vaaleanpunaisesta punaisen sävyihin. Siinä sivussa Suomi 100 -vuoteen sopivasti sointuvaa sini- ja valkokukkaista globeliaa. Laulun mukaan mummon akkunalla oli vanha pelargonia. Tämän mummun ylpeyden aihe on viimekesäinen talven yli sinnitellyt pelargonia, joka nyt kukkii melkein paremmin kuin tämänvuotiset sukulaisensa.

Jatkanpa toisenlaisesta taimitarhasta. **Janika** pyöräytti juhannuspäivänä yli nelikiloisen pikkusiskon **Minellalle**. Isosiskon ensijärkytys on ohitettu ja siskolta lainattu tuttikin on palautettu tarpeettomana takaisin. Muuten koko perhe voi hyvin, mummu mukaan lukien.

Vielä vähän tästä hoitokodista. Taannoin silmälääkäri innostui tiedustelemaan, asunko hoitokodissa ja käykö minulla kotiapua.

Yksioikoisesti tuumasin, että asun yksin ja tytär käy auttamassa, kun ehtii. Naururyppyisesti ajattelen mummulan sopivan hoitokodiksi.

Yhtä aikaa pikkuisia en vastuulleni ota, sillä vahtimista vaatii Minellan uteliaat sormet ja kuin tuhatjalkainen hän viilettää sata mittarissa ympäriinsä. Pienempi napero pysyy vielä paikallaan tyytyväisyyttään tuhisten. Sylin lämpöä tarjoan kummallekin ihmistaimelle, kun minulle siihen mahdollisuus annetaan. ◆

Kesäinen päivä Hämeenkyrössä

Kuvituskuva: Tuija Wetterstrand

Teksti: Ari Suutarla, vanha pappi

Lähes tuuleton aurinkopäivä, keli niin sanoakseni leppeä. Päivä ei polta eikä ole helle, kaunis kuin mikä kuitenkin.

Vaimoni Kirsti asettuu airoihin, minä perätuhdolle. Opaskoira Peppi on jätetty rannalle. Kirsti kyllä tarjoaa soutuvuoroa, mutta pidän parempana istua perässä, niin ei tule kiemurreltua niin paljon.

Soudetaan vasten aurinkoa etelään. Alitetaan vesistöä ylittävä voimalinja, jonka kantokykyä aina olen ihmetellyt. Ovat ankkuroinnit lujat rannoilla, keskellä langoilta riippuvat pallukat kertomassa mastoveneille vaarasta.

Vesi kapeutuu. Kohta ollaan Purimon salmessa, vai oliko tämä Kallioisten ahdas? Suomen vanhin emäntäkoulu siinä joka tapauksessa on. Kerron vanhan tarinan Kirstille uudestaan. Juttu huvittaa meitä niin kuin ennenkin.

Kierikkalasta lähti isäntä emäntineen soutelemaan asioille Mahnalaan. Oikea asia oli sahdin haku tunnetusta talosta, ja siitä veneen perässä istuva emäntä piti marmatustaan.

Mainitussa salmipaikassa kallio laskeutuu jyrkästi alas veteen. Juuri vesirajassa on jonkinlainen tasanne, ja sille nosti isäntä rähjäävän akkansa.

Ehtoolla soudellessa kohti kotia isäntä sousi tasanteen viereen ja antoi uimataidottoman emäntänsä nousta veneeseen. Muutaman tunnin odotus oli opettanut.

Salmen kapeikossa kävi lämmin ilmavirta etelästä. Oli aika kääntyä kotiin. Kirsti otti airot sisään, ja vene sai hienoisen tuulen voimalla lipua kohti kotilaituria.

Veneen suunta oli vastavirtaan. Siinä mittelivät rauhallisia voimiaan veden virta ja ilman tuuuli. Tuulen voima voitti.

Väliin oltiin melkein rantapuskissa, väliin taas ajautumassa selälle, vaan kotilaiturin kohdalle tultiin, ja Kirsti otti airot avuksi.

Tein kaksi havaintoa.

Linnut olivat vaienneet. Siltä osin kesä alkoi olla taas kerran ohi.

Toinen havainto oli itse asiassa aika karmaiseva.

Kevyestä veneestä laiturille nousu ei käynytkään menneiden vuosikymmenten tavoin sutjakkaasti.

Käsi oli tukevasti laiturin kaiteessa ja jalat vielä veneen pohjalla. Tuli niin kovin tuttu ilmiö: Vene alkoi etääntyä laiturista ja vartalo venyä jalkojen ja käsien väliä. Vaivoin sain väännetyksi painopisteen laiturin puolelle, enkä mätkähtänyt kelloineni, puhelimineni laiturin ja veneen väliseen vapaaseen veteen.

Olivat viime marras- ja joulukuun taitekohdan selkäleikkaukset tehneet tehtävänsä. Kun liikkuminen on siitä lähtien ollut kivuliasta ja vähäistä, keho on jäykistynyt. Ei puhettakaan muinaisesta notkeudesta ja joustavuudesta, ja niin paljon kun aikanaan tuli liikuttua veneissä, isoissa ja pienissä, järvillä ja merillä.

Näyttää, että auttamatta nuo kokemukset saavat luvan siirtyä mukavien muistojen hyllyyn.

Ikään kuin paikkaukseksi juttelin poika Samulin kanssa, että hän vielä tämän purjehduskauden aikana käyttäisi minua Busterillaan Villingin saaressa. Samuli oli yhden kesäkauden Villingin talkkari ja venemies. Saisi Timo Lehtonen tai joku muu katsoa jonkin loppukesäisen lauantain, jona vanhassa tutussa lomakodissa olisi elämää ja kukaties vanhoja kavereita merenkulun ajoilta. ◆

Ari Suutarla kertoo ajatuksiaan ja huomioitaan ympäröivästä maailmasta blogissaan arisuutarla.wordpress.com/.

Puhevammaisten tulkkauspalvelu

Teksti: Marianne Ojanen

Henkilöt, joiden on vamman tai sairauden vuoksi vaikea tuottaa ja/tai ymmärtää puhuttua ja/tai kirjoitettua kieltä, ovat oikeutettuja tulkkipalveluihin. Puhevamma voi olla synnynnäinen, sairauden tai tapaturman aiheuttama.

Tulkkauspalvelun tavoitteena on, että puhevammainen henkilö tulee kuulluksi ja ymmärretyksi kaikissa tilanteissa ja voi osallistua sekä olla kanssakäymisisissä toisten ihmisten kanssa. Tulkin tehtävänä on välittää puhevammaisen henkilön ilmaisut puhekielellä keskustelukumppanille. Tulkki myös mukauttaa keskustelukumppanin ilmaisut puhevammaisen henkilön ymmärtämään muotoon, esimerkiksi selkokieli, tukiviittomat, kuvat, eleet, piirtäminen. Tulkin avulla voi toiseen ihmiseen yhteyden ottaminen olla helpompaa ja tulkin rohkaisemana voi osallistuminen ja oma ilmaisu lisääntyä.

Tulkkia on mahdollisuus käyttää monenlaisissa tilanteissa, kuten mm. työssä, opiskelussa, vapaa-ajan toiminnoissa, asioimistilanteissa, yhteydenpidossa läheisiin ja postin lukemiseen.

Oikeus tulkkauspalveluun perustuu lakiin vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta (1.9.2010). Tämän lain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön mahdollisuuksia toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Oikeus lakisääteiseen tulkkauspalveluun on puhevammaisella henkilöllä, joka pystyy ilmaisemaan omaa tahtoaan tulkkauksen avulla ja jolla on käytössään toimiva kommunikointikeino, kuten esimerkiksi kuvat, viittomat tai blisskieli.

Kuulo- tai puhevammaisella henkilöllä on oikeus käyttää tulkkauspalvelua vähintään 180 tuntia vuodessa ja kuulonäkövammaisella vähintään 360 tuntia vuodessa. Lisätunteja on mahdollista saada. Tulkkauspalvelu on maksutonta.

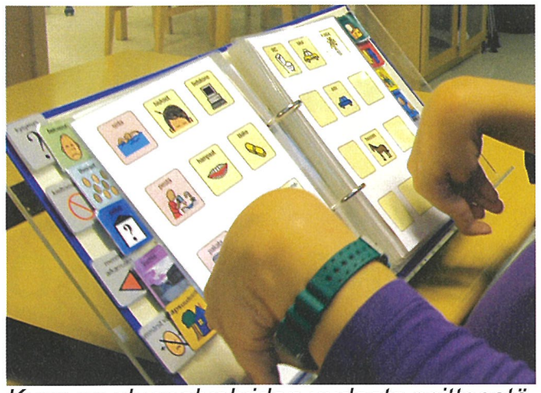

Kuva on aluepalveluiden uudesta esitteestä.

Miten oikeutta tulkkauspalveluun haetaan: Mene osoitteeseen www.kela.fi > Henkilöasiakkaat > Vammaistuet > Vammaisten tulkkauspalvelut > Hae oikeutta tulkkaukseen:

- Hakemus TU
- Liite TU 11 (Puhevammaisen asiakasprofiili)
- Asiantuntijan lausunto (esimerkiksi puheterapeutti, lääkäri)

Lomakkeet voi täyttää ja tulostaa Kelan sivuilta, lomakkeita saa myös Kelan toimistoista. Hakemus postitetaan Vammaisten tulkkauspalvelukeskukseen: Peltolantie 3, 20720 Turku, (puh. 020 634 2802, tekstiviesti 020 634 2900, sähköposti vatu@kela.fi) tai jätä se mihin tahansa Kelan palvelupisteeseen. ◆

112-hätätekstiviesti käyttöön tänä vuonna

Pitkään odotettu valtakunnallinen 112-hätätekstiviestipalvelu otetaan käyttöön tämän vuoden loppuun mennessä. Palvelu edellyttää käyttäjältä ennakkorekisteröitymistä.

Aikataulullisesti käyttöönoton suunnitelma on seuraava: ennakkorekisteröityminen Suomi.fi:n kautta avataan lokakuun alussa ja itse palvelu joulukuun alussa. Palvelun avauduttua rekisteröityneillä on mahdollisuus tehdä hätäilmoitus tekstiviestillä kaikkialta Suomesta Ahvenanmaata lukuun ottamatta käyttäen yleistä hätänumeroa 112.

Alueelliset hätätekstiviestinumerot poistetaan käytöstä valtakunnallisen numeron käyttöönoton jälkeen.

Hätätekstiviestipalvelu on suunnattu ensisijaisesti henkilöille, jotka eivät kuule tai pysty tuottamaan itse puhetta. Palveluun voi kuitenkin rekisteröityä kuka tahansa.

Lähde: www.kuurojenliitto.fi ◆

Kela ei keskeytä kilpailutusta

Suomen Kuurosokeat ry oli mukana allekirjoittamassa 20. kesäkuuta jätettyä vetoomusta vammaisten tulkkauspalvelun hankinnan välittömästä keskeyttämisestä. Kela käynnisti vammaisten tulkkauspalvelua koskevan hankinnan huhtikuussa.

Perusteluna vaatimukselle kilpailun keskeyttämisestä oli se, että allekirjoittajat pitivät tarjouspyyntöä hankintalain vastaisena ja epäselvänä. Kelan hankintamenettelyä moitittiin erittäin raskaaksi ja sopimusehtoja kohtuuttomiksi ja tulkkauspalveluyritysten elinkeinotoimintaa sekä kasvu- ja kehitysmahdollisuuksia rajoittaviksi. Vetoomuksen allekirjoittajat vaativat hankinnan välitöntä keskeyttämistä ja palaamista uudelleen valmisteluihin.

Kelan vastasi kilpailuttavansa tulkkauspalvelun hankintalain mukaan. Hankintaprosessin aikana Kela pidättäytyy keskustelusta ja hankintaan liittyvien asioiden kommentoinnista, koska ”haluamme turvata tarjoajien tasapuolisen tiedonsaannin ja tarjousten asianmukaisen käsittelyn, mitkä ovat edellytyksiä tarjouskilpailun onnistumiselle. Tavoitteena on järjestää niin laadukas palvelu kuin mahdollista.”

Kelan saaman palautteen mukaan asiakkaat ovat suhteellisen tyytyväisiä saamaansa palveluun. Suurimpaan osaan tilauksista löytyy tulkki. Vuonna 2016 kuulovammaisten asiakkaiden tilauksista 96 prosenttiin löytyi tulkki. Kuulonäkövammaisten asiakkaiden tilauksista 97 prosenttiin ja puhevammaisten tilauksista 86 prosenttiin tilauksista löytyi tulkki. Yhteensä asiakkaat tekivät noin 142000 tilausta vuonna 2016.

Vetoomuksen allekirjoittivat:
Kuuloliitto ry, Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry, Kuurojen Liitto ry, Kuurojen Palvelusäätiö sr, Suomen Kuurosokeat ry, Suomen Viittomakielen Tulkit ry, Svenska Hörselförbundet rf ja Viittomakielialan Tulkkauspalvelun Tuottajat ry. ◆

Operaatio Paulaharju Iiris-keskukseen

Kieruan vanha pappi - ilmaisesitys näkövammaisille

Juha Hurmeen Operaatio Paulaharjun esitys Kieruan vanha pappi esitetään Iiris-keskuksessa 11.9. klo 19.

Operaatio Paulaharjun näyttämönä toimii Lapin erämaa. Nähdäkseen esitykset on yleensä nostettava rinkka selkään ja lähdettävä jalkapatikassa muutamiksi päiviksi tunturiin. Näkövammaisen yleisön kohdalla työryhmä tekee jo toista kertaa poikkeuksen.

Kesän esityskauden päätteeksi Juha Hurme tuo Kieruan vanhan papin Iiris-keskukseen. Kieruan vanha pappi on Juha Hurmeen dramatisointi **Samuli Paulaharjun** novellista. Kieruan vanha pappi on dramaturgin mielestä aidossa traagisuudessaan ja inhimillisyydessään Tunturien yöpuolta -kokoelman taiteellinen huipennus.

Näin nerokasta alkoholistin elämän- ja kuolemankertaa ei tule hevin vastaan maailmankirjallisuudessakaan!

Oululainen puuseppä, kuurojenkoulun opettaja, tutkija-kirjailija Samuli Paulaharju (1875–1944) oli pohjoisen luonnon ja ihmisluonnon tutkija ja tulkitsija. Juha Hurmeen luotsaama Operaatio Paulaharju haluaa nostaa esiin tämän perinteenkeräämisen suurmiehen ja tuoda hänen kertomuksensa yleisön nautittavaksi. Operaatio Paulaharju toteuttaa vuosina 2014–2018 esityssarjan, joka perustuu Lappi-kirjallisuuden kumeaan perustekstiin, Paulaharjun novellikokoelmaan Tunturien yöpuolta.

Esitys on projektin hengessä maksuton, eikä siihen tarvitse ilmoittautua etukäteen. Paikat täytetään saapumisjärjestyksessä. Braillesaliin mahtuu noin 100 henkilön yleisö.

Järjestää Näkövammaisten Kulttuuripalvelu ry ◆

◆ Uusia työntekijöitä Tampereelle

Taloushallinnossa aloitti elokuun alussa tradenomi **Janette Suominen**. Työsuhde on määräaikainen vuoden loppuun.

YTM **Anni-Mari Rytkönen-Weber** aloitti hallintosihteerinä elokuun toisella viikolla. Anni-Marin työtehtäviin kuuluu hallintosihteerin tehtävien lisäksi taloushallinnon töitä.

Uusi aluepäällikkö on hallintotieteiden maisteri, sairaanhoitaja **Taru Kaaja**. Taru on toiminut Tampereen yliopistollisessa sairaalassa monenlaisissa tehtävissä. Viittomakieli on hänen toinen äidinkielensä. Taru aloittaa työnsä 4.9.2017.

Kaikkien uusien työntekijöiden toimipiste on Toimintakeskuksessa Tampereella.

◆ Toisiin tehtäviin siirtyneitä

Kohti uusia haasteita ovat kesän aikana siirtyneet Jyväskylästä palkanlaskija **Soile Leinonen** ja Helsingin keskustoimistosta toimistosihteeri **Virpi Lahnaoja**, hallintosihteeri **Ritva Laitinen** sekä nuoriso- ja järjestöohjaaja **Sanna Tuomaala**.

◆ Vuosijulkaisu jakoon

Suomen Kuurosokeat ry:n Vuosijulkaisu 2016 tuli painosta kesä-heinäkuun vaihteessa. Näköispainoksena verkossa se on luettavissa joko digitaalisena näköislehtenä (ei toimi apuvälineillä) tai pdf-tiedostona toimii useimmilla apuvälineillä). Linkki näköislehteen löytyy www.kuurosokeat.fi. etusivulta, pdf kohdasta Suomen Kuurosokeat ry > Vuosijulkaisu 2016. Näköislehden linkkiä saa mielellään jakaa eteenpäin.

◆ Muistutus kannustusapurahasta

Suomen Kuurosokeat ry myöntää kannustusapurahan vähintään toisen asteen opinnoista valmistuneelle kuurosokealle/kuulonäkövammaiselle henkilölle. Apurahan suuruus on tutkinnosta riippuen 500-1000€. Vapaamuotoinen hakemus toimitetaan sähköpostitse Harri Peltolalle, harri.peltola@kuurosokeat.fi. Ilmoita hakemuksessa yhteystietosi, tutkintonimikkeesi, valmistumispäivämääräsi sekä tilinumerosi. Hakemus tulee tehdä viimeistään 6kk valmistumisesta. Lisätietoja Harrilta p. 040 505 4683. ◆

◆ Kuurosokeiden kerhot

Satakunta

Satakunnan kuurosokeiden kerho pidetään 13.9. klo 12.00–15.00 Satakunnan Näkövammaisten Toimintakeskuksessa. Osoite Otavankatu 4 C 49, Pori.

Kerholla on juhlavuosi, sillä 30 vuotta tulee täyteen 1.10. Keskustellaan kuinka juhlimme kerhoa. Olen varannut Rauman teatterista lippuja Rakastunut Ryti-näytökseen 26.10. Toivon, että saan kerhossa teiltä tiedoksi mukaan lähtevien tulkkien nimet. Keskustellaan myös Suomen Kuurosokeat ry:n syyskokouksesta, joka pidetään Tampereella Scandic Rosendahlissa.

Lisätiedot: puh. 0400 532 413 tai s-posti saini.lepisto@gmail.com. Tervetuloa viettämään kerhopäivää ja tekemään hyviä päätöksiä loppuvuodeksi. Toivotan myös uusia kerholaisia mukaan keskustelemaan ja tutustumaan kerhotoimintaan. Terveisin Saini. ■

Vaasa

Vaasan kuurosokeiden kerhon 30-vuotisjuhlat järjestetään keskiviikkona 13.9. klo 12-15 Ravintola Bacchusissa. Osoite Rantakatu 4, Vaasa. Tarjolla lounasta ja juhlaohjelmaa. Ilmoittautumiset pe 1.9. mennessä: jenni.paanala@kuurosokeat.fi tai 0400 581 659.

Vaasan kuurosokeiden kerhon ja Keski-Suomen kuulonäkövammaisten kerhon yhteinen liikuntapäivä pidetään ke 4.10. klo 10-16 Kuortaneen Urheiluopistolla. Ilmoittautumiset pe 22.9. mennessä: jenni.paanala@kuurosokeat.fi tai 0400 581 659. Voit myös esittää toiveita päivän ohjelmaan. Matkat ja ruokailu ovat omakustanteisia. Tilaa oma tulkki. Päivässä mukana Urheiluopiston opiskelijoita. ■

Oulu

Keskustelua ja pohdintaa oikeuksien valvonnasta ja YK:n vammaissopimuksesta. Aika to 21.9. klo 16.30-19.30. Mukana Esko Jäntti ja Marjatta Puromäki. Tervetuloa keskustelemaan aiheesta!
Terveisin kerhon vetäjä Leila Rytimaa. ■

Keski-Suomi

Keski-Suomen kuulonäkövammaisten kerho kokoontuu ma 25.9. klo 15.30–18.00 Aseman Pysäkille. Osoite Hannikaisenkatu 29, Jyväskylä. Sisäänkäynti asema-aukion puolelta. Aiheena kerhon ja yhdis-

tyksen ajankohtaiset asiat. Kahvimaksu 2 e. Tervetuloa aloittamaan syyskautta!
Esko Jäntti, kerhon vetäjä. ■

Jutaajat

Jutaajat vaeltavat Nuuksiossa (Espoo) to 28.9. -la 30.9. Lähdemme maastoon klo 9.15 Hotelli Nuuksion pihasta. Päiväkävijät ovat tervetulleita joukkoomme. Jokainen huolehtii itse matka- ja ruokakuluistaan sekä tarvittaessa tulkin tai oppaan tilaamisesta. Lisätietoja Tuula Hartikaiselta: 0440 988 580 tai tuula.hartikainen@pp1.inet.fi ■

◆ Vertaistapaamisia Helsingissä

Uuden edessä - vertaistapaamisia. Järjestämme uusille asiakkaillemme sekä heille, jotka ovat olleet toiminnassamme harvemmin mukana tilaisuuden tulla tutustumaan toisiin ja keskustelemaan yhteisistä asioista. Tapaamiset järjestetään syksyllä Iiris-keskuksessa (osoite Marjaniementie 74, Helsinki) Suomen Kuurosokeat ry:n toimistolla 4. kerroksessa.

Ajankohdat ja aiheet:
- **to 21.9.** klo 16-19 Apuvälineet ja Aviris
- **to 28.9.** klo 16-19 Elämän muutoksista keskustelua
- **to 5.10.** klo 16-19 Vinkkejä kommunikaatioon ja ideoita arkeen.

Ilmoittautuminen 8.9.2017 mennessä tarjoilun ja tilan vuoksi. Heli Lappalainen heli.lappalainen@kuurosokeat.fi 040 553 9069. ■

◆ Hyvä tietää – mukava osallistua Oulussa

Luento – ja keskustelutilaisuudet ovat kello 10.00 - 12.00. Paikkana on keskustan seurakuntatalo. Osoite Isokatu 17, Oulu. Mikäli tulet taksilla, pyydä kuljettajaa ajamaan osoitteeseen Asemakatu 6:n sisäpihalle. Seurakunta tarjoaa aamukahvit. Kahvitarjoilu alkaa kello 9.30. Tilaisuuden jälkeen on mahdollisuus syödä yhteinen lounas maksua vastaan ravintola Pokkisessa.

8.9. Pelastusarmeijan synty ja auttamistyö
Aluejohtaja Kim Hahtonen ja kapteeni Markku Tulander kertovat pelastusarmeijan syntyhistoriasta ja sen nykyisestä toiminnasta auttamistyössä.

22.9. Tutustuminen Oulun ortodoksiseen seurakuntaan
Kirkkoherra Marko Patronen esittelee Oulussa olevaa ortodoksista kirkkoa ja kertoo seurakunnan toiminnasta. Kokoonnumme klo 9.30 Heinätorin seurakuntatalon alasaliin, osoite Aleksanterinkatu 71. Juomme yhdessä aamukahvit. Sen jälkeen lähdemme tutustumaan Oulun ortodoksiseen seurakuntaan ja sen kirkkoon. Osoite Torikatu 74.

6.10. Vanhustenviikon juhla – ikäpolvet yhdessä
Valtakunnalliseen vanhustenviikkoon liittyvää viittomakielisten ja kuulonäkövammaisten ikäihmisten juhlaa vietetään perjantaina 6.10.2017 alkaen kello 12.00 Karjasillan kirkossa ja seurakuntasalissa. Osoite Nokelantie 39, Oulu. Messun toimittaa kuurojenpappi Päivi Liiti. Messun jälkeen juhla jatkuu seurakuntasalissa tarjoilun ja ohjelman merkeissä. Juhlapuheen pitää tuomiorovasti Satu Saarinen.

13.10. Erityisryhmien kohtaama lähisuhdeväkivalta
Lähisuhdeväkivaltatyön avainhenkilö, kouluttaja, KM Sanna Paasonen kertoo mm. lähisuhdeväkivallan eri muodoista erityisryhmien keskuudessa sekä miten apua voi hakea ja mistä sitä voi paikallisesti saada.

27.10. Nettipoliisintyö on nykyaikaista partiointia
Vanhempi konstaapeli, nettipoliisi Lauri Nikula kertoo työstään ts. poliisitoiminnasta sosiaalisessa mediassa, kuten esimerkiksi vihjeiden saamista erilaisista laittomuuksista ja internetissä tapahtuvasta rikollisuudesta.

10.11. Järjestöt sairaalassa – hanke esittäytyy
Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Katja Kuusela ja neuvontatyöntekijä Terhi Niemelä kertovat Järjestöt sairaalassa -hankkeesta ja sen tarjoamista palveluista.

1.12. Armosta arkkipiispaan, taivaasta tuomiokapituliin - kirkon sanat selväksi
Herätysliike, rovasti, seurakuntayhtymä…Suomen ev.lut.kirkossa käytetään paljon sanoja, joita tavallinen suomalainen ei ehkä tunne. Tällä luennolla otetaan niistä selvää. Entä mitä tapahtuu piispantarkastuksessa, kuka valitsee papit ja missä kirkon suuret päätökset tehdään? Kuurojenpappi Päivi Liiti kertoo vastauksia edellä oleviin kysymyksiin. ■

◆ Urheilua

Keilacup alkaa

Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry:n Keilacup 2017-18 alkaa

jälleen syyskuussa. Ensimmäinen osakilpailu kisataan lauantaina 16. syyskuuta Porin keilahallissa klo 10 alkaen. Osoite Puinnintie 4. Kilpailun järjestää Kuurosokeat Keilailijat (KSK) -kerho.
Syksyn muut osakilpailut ovat seuraavat: 14.10. Seinäjoki, 19.11. Oulu ja 9.12. Järvenpää.
Lisätiedot VAU:n verkkosivuilta www.vammaisurheilu.fi ■

◆ Viriketoiminta

Helsingin viriketoiminta. Syyskuun toimintaa:

Kirjallisuuspiiri
Ti 5.9. klo 13.00–16.00 Iiris, Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimisto, Frans Leijonin kokoushuone, 4. kerros. Vetäjänä Pirjo Leino. Aiheena Elämä lahjaksi saatu -kirja. Vieraana Ulla Kungas kertomassa omia muistoja. Osallistujat voivat myös kertoa omia tarinoita ja muistoja sekä tuoda vanhoja valokuvia, lehtiä tai tavaroita, jotka liittyvät esim. kuurosokeuteen.

Paikalla on kaksi yleistulkkia. Kahvitarjoilu (1 e). Tervetuloa kuuntelemaan, keskustelemaan ja vaihtamaan ajatuksia! Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 31.8.

Helsingin kuurosokeiden kerho
Ke 6.9. klo 16.30–20.30 Iiris, Outatila, 6.krs. Lisätiedot Sanna Nuutiselta. Ilmoittautumiset viimeistään to 31.8. sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi / puh. 040 774 9207.

Kuntopiiri
Torstaisin 7.9, 14.9, 21.9. ja 28.9. kello 13.00–16.00 Iiris, 2. kerros. Vetäjänä Jaana Marttila. Kuntosalissa kuntoharjoittelua, uima-allasosastolla vesijumppaa (kello 14.30), uintia ja saunomista. Paikalla on kaksi yleistulkkia. Kuntosali on käytössämme kello 13.00–14.30 ja uima-allasosasto kello 13.00–16.00. Oma pyyhe mukaan.

Allas Sea Pool ja Skywheel-maailmanpyörä
Ma 11.9. klo 9.00–16.00 Helsingin Kauppatorin lähellä. Osoite: Katajannokanlaituri 2 A. Kokoontuminen kello 9 Allas Sea Poolin edessä. Ohjelmassa mm. tutustumista, uimista, ruokailua sekä myös mahdollisuus käydä maailmanpyörässä.
Hinnat:
Allas Sea Pool: aikuinen 12 e, eläkeläiset, opiskelijat ja työttömät 8 e. Uintiliput ovat henkilökohtaisia. Hinta sisältää altaiden ja saunojen käytön. Ravintola- ja terassialueille ilmainen pääsy.
Maailmanpyörä: ajelu kestää noin 12 minuuttia, hinta 12 e/aikuinen.

Osallistujille lähetetään tarkemmat tiedot.
Paikalla ei ole yleistulkkia. Tilaa tarvittaessa oma tulkki/opas mukaan. Kaikki maksut omakustanteisia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 31.8.

Pistekirjoituspiiri
Tiistai 12.9. kello 12.00–15.00 Iiris, Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimisto, Frans Leijonin kokoushuone, 4. kerros. Vetäjänä Marjo Pylväinen. Paikalla kaksi yleistulkkia. Uudet ja vanhat opiskelijat ovat tervetulleita mukaan opiskelemaan tai kertaamaan pistekirjoitusoppia. Kahvitarjoilu (1 e). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 7.9.

Kommunikaatiopiiri
Keskiviikko 20.9. kello 9.30–12.00 Iiris, Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimisto, Frans Leijonin kokoushuone, 4. kerros. Vammaisten tulkkauspalvelukeskus esittelee tulkkauksen etäpalvelua. Vieraana Kelan edustaja. Tule tutustumaan! Paikalla kommunikaatiopäällikkö Riitta Lahtinen ja kaksi yleistulkkia. Kahvitarjoilu (1 e). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 11.9.

Meksikolainen ravintola Cactus
Ke 27.9. klo 16–20. Helsingin Käpylä, Mäkelänkatu 91. Mukavaa yhdessä oloa ja meksikolaisen ruoan maistelua (omakustanteinen). Paikalla ei yleistulkkia. Tilaa tarvittaessa oma tulkki mukaan. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 18.9.

Terveisin virikeohjaaja Anita Palo
anita.palo@kuurosokeat.fi
tekstiviestit / WhatsApp 040 837 7896. ■

◆ Helsingin oikeuksienvalvonnan asiantuntija tiedottaa

Helsingin ja Uudenmaan sekä Varsinais-Suomen alueen oikeuksienvalvonnan asiantuntija Heli Lappalainen tekee syksyllä 2017 lyhennettyä työviikkoa. Hän on töissä maanantaista torstaihin. Nelipäiväinen työviikko on elokuusta joulukuun loppuun saakka. ■

Seuraavat ilmoitusten jättöajat

Lokakuuta koskevat ilmoitukset ja ne tapahtumat, joiden ilmoittautuminen päättyy lokakuussa: 1.9. klo 12.00 mennessä. ■